

**Protokół z II spotkania zespołu roboczego ds. PEM
01.06.2016, Ministerstwo Cyfryzacji**

I. Lista uczestników spotkania:

1. p. Anna Streżyńska - Minister Cyfryzacji
 2. p. Andrzej Dera - Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP
 3. p. Justyna Romanowska – Zastępca Dyrektora Departamentu Telekomunikacji Ministerstwa Cyfryzacji
 4. p. Karol Manys – Rzecznik Prasowy Ministerstwa Cyfryzacji
 5. p. dyr. Jerzy Żurek – Instytut Łączności – PIB
 6. p. dr hab. Grzegorz Tatoń - Collegium Medicum, Uniwersytet Jagielloński
 7. p. Edward Lis – Dyrektor Delegatury NIK w Lublinie
 8. p. Marzena Sawicka – pracownik Ministerstwa Cyfryzacji
 9. p. Joanna Bąkowska – pracownik Ministerstwa Cyfryzacji
- przedstawiciele Fundacji „Instytut Badań Elektromagnetycznych im. Jamesa Clerka Maxwella”:
8. p. Barbara Gałdzińska-Calik
 9. p. Marta Patena
 10. p. dr Marek Woch
 11. p. dr inż. Jerzy Gremba
 12. p. dr. hab. inż. Janusz Mikuła
 13. p. prof. Dariusz Leszczyński
- przedstawiciele operatorów komórkowych:
14. p. Marta Brzoza, wiceprezes PIIT
 15. p. Mirosław Śmiałek, wiceprezes PIIT
 16. p. Michał Połzun – Polkomtel
 17. p. Małgorzata Zakrzewska – P4
 18. p. Fryderyk Lewicki - Orange
 19. p. Stanisław Żmudzin - Orange
 20. p. Piotr Jędrych - P4
 21. p. Tomasz Muda - Polkomtel
 22. p. Małgorzata Kalinowska – T-Mobile
 23. p. Waldemar Koszałkowski - T-Mobile
- przedstawiciele organizacji pozarządowych:
24. p. Marcin Patoczka w towarzystwie przewodnika p. Anny Kozłowskiej, Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego
 25. p. Artur Marcinkowski Przewodniczący Rady Fundacji Widzialni
 26. p. Izabela Jezierska – Świergiel – Fundacja ITAKA

II. Przebieg spotkania:

- 1. Otwarcie spotkania** - Minister Cyfryzacji - Pani Anna Streżyńska.
- 2. Przyjęcie agendy.**

W ramach wniosków formalnych przedstawiciele Instytutu Badań Elektromagnetycznych im. Jamesa Clerka Maxwella (IBE JCM) podnieśli kwestię zasad reprezentacji w zespole, ze wskazaniem na ustalenia dotyczące zamkniętego składu zespołu i zwiększoną reprezentację ze strony operatorów. Zwrócono również uwagę na brak ustaleń dotyczących

sposobu przyjmowania rozstrzygnięć przez zespół. Dodatkowo wskazano na wątpliwości dotyczące składu merytorycznego zespołu CM UJ, który będzie badał wpływ PEM (obawy dotyczące: braku udziału osób zajmujących się bezpośrednio opieką nad pacjentami z nadwrażliwością elektromagnetyczną, braku obiektywności, konfliktu interesów wynikających z posadowienia masztów telekomunikacyjnych na budynkach UJ).

W odpowiedzi Minister Streżyńska wskazała na zasadność utrzymania ograniczonego składu zespołu, przestrzegania ustalonych zasad uczestnictwa przez wszystkich uczestników, w tym operatorów, uzasadniając to przyjętymi ramami czasowymi – ustawa ma być gotowa do jesieni br. W ramach prac zespołu mają być konsultowane przyszłe zapisy legislacyjne, jednak to po stronie ministerstwa leżeć będzie ostateczna decyzja i odpowiedzialność w tym zakresie. Po wypracowaniu projektu ustawy w ramach zespołu będzie on jeszcze konsultowany społecznie, co może wpłynąć na jego ostateczny kształt. Ponadto, Minister Streżyńska poinformowała, że przedstawiciele IBE JCM sami uprzednio wskazywali CM UJ jako podmiot najbardziej kompetentny i obiektywny. Skład zespołu zaangażowanego w prace badawcze wynika z decyzji władz CM UJ, niepożądane byłoby ingerowanie z zewnątrz w skład zespołu, a wszelkie prognozy co do obiektywności wyników prac są na obecnym etapie przedwczesne.

Dyrektor IŁ-PIB - Pan Jerzy Żurek podniósł, że w trakcie prac badawczych skład zespołu badawczego będzie uzupełniany stosownie do potrzeb, tak aby zapewnić rzetelność prowadzonych prac.

3. Prezentacja wstępnych propozycji do założeń do ustawy będącej przedmiotem prac zespołu – Zastępca Dyrektora Departamentu Telekomunikacji – Pani Justyna Romanowska.

Zaprezentowanie i omówienie:

- obowiązujących przepisów;
- celu zmian;
- zaplanowanych badań pilotażowych;
- zakresu podmiotowego regulacji;
- planowanego terminu wejścia w życie ustawy;
- zakresu przedmiotowego zmian obejmującego:
 - zwiększenie kontroli społecznej
 - zwiększenie uprawnień kontrolnych organów państwowych
 - obowiązki informacyjno – edukacyjne.

4. Dyskusja

- Przedstawiciele IBE JCM wskazali na zasadność włączenia do zagadnień określających zakres przedmiotowy ustawy bloku dotyczącego działań prewencyjnych obejmujących kwestie planowania przestrzennego, lokalizacji stacji bazowych i ocen oddziaływania na środowisko.

W odpowiedzi przedstawiciele operatorów wskazali na mechanizmy kontrolne wynikające z obowiązujących przepisów środowiskowych, w tym możliwość zgłoszenia sprzeciwu przez kompetentny organ oraz na propozycje dotyczące kontroli społecznej (dostęp do informacji) wskazane w założeniach, które mają charakter prewencyjny. Zwrócono również uwagę na prewencję wynikającą z dobrego planowania systemu radiowego.

- Przedstawiciele IBE JCM wskazali na zasadność zmian w przepisach budowlanych dotyczących lokalizacji stacji bazowych, gdyż obecny stan prawny nie sprawdził się, na co wskazują wyniki kontroli przeprowadzonej przez NIK. Zwrócono również uwagę na kwestię procedury dotyczącej instalowania urządzeń o wysokości do 3 m. Potrzebna jest społeczna kontrola prewencyjna, informowanie ludności już na etapie projektowania inwestycji – operator zgłaszając stację powinien przedstawiać przestrzenny rozkład pól z uwzględnieniem obecnie funkcjonujących stacji. Wskazano również na gotowość podjęcia prac zmierzających do wypracowania skuteczniejszych przepisów pozwalających skrócić, uprościć proces inwestycyjny oraz zwiększyć kontrolę społeczną. Podkreślono również, że wolą strony społecznej nie jest blokowanie inwestycji telekomunikacyjnych, a umożliwienie kontroli społecznej.

Minister Streżyńska zaznaczyła, że wspomniany raport NIK nie wskazuje, że przepisy się nie sprawdziły, ale sygnalizuje problemy interpretacyjne. W raporcie nie określono jaka ścieżka postępowania w ramach procesu budowlanego powinna być stosowana, kwestie te rozstrzygają właściwe organy. Pani Minister podkreśliła, że głównym celem planowanej ustawy jest wzmocnienie kontroli społecznej, która może być realizowana również w ramach uproszczonych procedur budowlanych. Jeżeli zdaniem członków zespołu potrzebne są rozwiązania inne niż wskazane w założeniach, również w zakresie pozwoleń na budowę, to ministerstwo jest otwarte na takie propozycje, z zastrzeżeniem, że nie może być w przepisach miejsca na przedłużanie i utrudnianie postępowania. Jeżeli udałoby się wypracować całościową procedurę pozwolenia budowlanego, która się zamknie w 30 dniach to byłoby to rozwiązanie korzystne dla wszystkich, także operatorów, gdyż obecnie pozwolenia na budowę uzyskuje się obecnie ok. 18 m-cy, co jest nieefektywne.

- Przedstawiciele operatorów zwrócili uwagę na odrębność reżimów prawnych wynikających z przepisów budowlanych i środowiskowych oraz podkreślili, że zapisy te nie powinny być powielane w nowej ustawie. Niepożądane jest regulowanie na szybko kwestii inwestycyjnych i budowlanych, gdyż nawet przepisy wydające się korzystne mogą być później różnie interpretowane. Propozycja aby w chwili obecnej skupić się na materii dotyczącej ochrony środowiska i norm. Ponadto, zasadnym byłoby wstrzymanie się z pracami nad ustawą do czasu otrzymania wyników zaplanowanych badań.

Przedstawiciele IBE JCM wskazali na zasadność uregulowania kwestii wyłączonych z projektu megaustawy, dotyczących lokalizacji stacji bazowych w nowej ustawie.

Minister Streżyńska poinformowała, że wyłączenie powyższych kwestii z zakresu zmian w megaustawie było wynikiem zablokowania tych zapisów przez stronę społeczną, nie zmierzało do włączenia tych zapisów do nowej ustawy, gdyż regulowanie tych samych kwestii dwoma aktami prawnymi jest z punktu widzenia zasad legislacji niedopuszczalne. Należy podkreślić, że celem ministerstwa jest usprawnienie procesu inwestycyjnego i taki cel przyświeca megaustawie od początku. Ponadto, Pani Minister wskazała, że prawidłowo byłoby poczekać na wyniki prac badawczych, jednak pośpiech, który kieruje stroną społeczną powoduje, że wszystko musi odbywać się równolegle.

- Przedstawiciel Fundacji Widzialni zwrócił uwagę na zagrożenie dla włączenia cyfrowego jakie może nieść za sobą wdrożenie niektórych propozycji, w tym informowanie o promieniowaniu w reklamach. Przekazywanie takich informacji wobec braku wyników badań jest przedwczesne.

W odpowiedzi przedstawiciele IBE JCM wskazali, że celem podejmowanych działań nie jest ograniczenie dostępu do internetu, a uporządkowanie procesu budowy stacji. Ponadto,

powołano się na wyniki najnowszych badań amerykańskich, które rekomendują zmianę kwalifikacji kancerogenności PEM.

- Operatorzy podkreślili, że postulat ochrony przed promieniowaniem placówek oświatowo – wychowawczych dotyczący lokowania stacji bazowych w odpowiedniej odległości ma jedynie sens w przypadku żłobków i przedszkoli, gdyż w szkołach dzieci i młodzież używają telefonów komórkowych, które z uwagi na zwiększoną odległość od stacji bazowej będą promieniować ze zwiększoną mocą. Wskazano również, że poza instalacjami telekomunikacyjnymi są inne źródła promieniowania, stąd regulacja nie powinna być wycinkowa.

- Dyrektor lubelskiej delegatury NIK – Pan Edward Lis odnosząc się do dyskusji dotyczącej kontroli NIK zaznaczył, że w wynikach kontroli nie wskazano konkretnego rozwiązania zidentyfikowanych problemów, a jedynie konieczność dookreślenia przepisów, w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych. Uporządkowania wymaga kwestia instalacji do 3 m, bo nadal będą praktyczne wątpliwości interpretacyjne. Wg NIK obecnie dominują wyroki NSA z których wynika, że instalacje na jakimkolwiek budynku wymagają pełnego pozwolenia. Brak tego obostrzenia dotyczy jedynie tych instalacji, które usprawniają funkcjonalnie budynek.

5. Podsumowanie i ustalenie daty kolejnego spotkania

Nie zrealizowano pkt 4 i 5 Agendy dotyczących odpowiednio przedstawienia przez IŁ-PIB informacji na temat stanu prac nad przygotowaniem kampanii pomiarowej PEM i audytem dokumentacji stacji bazowych na wybranym obszarze badań pilotażowych (Kraków i Rzeszów) oraz przedstawienia przez CM UJ informacji na temat aktualnej liczby zgłoszeń pacjentów z podejrzeniem „nadwrażliwości na PEM” oraz przygotowań do opracowania raportu odniesienia.

Do 21 czerwca ministerstwo oczekuje na uzgodnione stanowisko członków zespołu do zaproponowanych założeń lub protokół rozbieżności.

Kolejne spotkanie zespołu odbędzie się **w dniu 1 lipca, o godz. 11:00 w siedzibie MC.**